

Opakování, příprava ke zkoušce

Slovotvorba - odvozování a skládání slov

Lekce 7-9

Vytvořte gramaticky správná spojení a uveďte je ve tvaru nom., gen., akuz. a abl. sg.

---

	nom. sg.	gen. sg.	akuz. sg.	abl. sg.
<i>costa (fluctuans)</i>				
<i>malleolus (medialis)</i>				
<i>articulatio (compositus)</i>				
<i>genu (dexter)</i>				
<i>facies (cutaneus)</i>				
<i>caput (lateralis)</i>				
<i>processus (styloideus)</i>				

Vytvořte gramaticky správná spojení a uveďte je ve tvaru nom., gen., akuz. a abl. sg. (klíč)

---

	nom. sg.	gen. sg.	akuz. sg.	abl. sg.
<i>costa (fluctuans)</i>	<i>costa fluctuans</i>	<i>costae fluctuantis</i>	<i>costam fluctuantem</i>	<i>costa fluctuanti</i>
<i>malleolus (medialis)</i>	<i>malleolus medialis</i>	<i>malleoli medialis</i>	<i>malleolum medialem</i>	<i>malleolo mediali</i>
<i>articulatio (compositus)</i>	<i>articulatio composita</i>	<i>articulationis compositae</i>	<i>articulationem compositam</i>	<i>articulatione composita</i>
<i>genu (dexter)</i>	<i>genu dextrum</i>	<i>genus dextri</i>	<i>genu dextrum</i>	<i>genu dextro</i>
<i>facies (cutaneus)</i>	<i>facies cutanea</i>	<i>faciei cutanae</i>	<i>faciem cutaneam</i>	<i>facie cutanea</i>
<i>caput (lateralis)</i>	<i>caput laterale</i>	<i>capitis lateralis</i>	<i>caput laterale</i>	<i>capite laterali</i>
<i>processus (styloideus)</i>	<i>processus styloideus</i>	<i>processus styloidei</i>	<i>processum styloideum</i>	<i>processu styloideo</i>

Ablativ latinských substantiv a adjektiv

Ablativ singuláru

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. sg.	-ā	-ō	-e/-ī	-ū	-ē

Příklady uplatnění

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. sg.	<i>cum frāctūrā</i>	<i>cum morbō</i>	<i>cum dolōre/</i> <i>cum rētī</i> <i>cum cystī</i> <i>cum febrī</i>	<i>cum dēcubitū</i>	<i>cum cariē</i>

3. deklinace – ablativ s koncovkou -ī

- 1) substantiva středního rodu v nom. sg. zakončená na -e nebo -ar (vzor *rete*)
- 2) i-kmenová adjektiva 3. deklinace
- 3) stejnoslabičná substantiva řeckého původu (např. *basis*, *narcosis*, *sepsis*)
- 4) výjimky latinského původu (*febris*, *tussis*, *tuberculosis*)

Skloňování latinských komparativů (výklad viz lekce 4)

► *extremitas superior*

	sg.		pl.	
nom.	extremitas	<i>superior</i>	extremitates	<i>superiores</i>
gen.	extremitatis	<i>superioris</i>	extremitatum	<i>superiorum</i>
akuz.	extremitatem	<i>superiorem</i>	extremitates	<i>superiores</i>
abl.	extremitate	<i>superiore</i>	extremitatibus	<i>superioribus</i>

Skloňování latinských komparativů (výklad viz lekce 4)

► *membrum superius*

	sg.		pl.	
nom.	membrum	<i>superius</i>	membra	<i>superiora</i>
gen.	membri	<i>superioris</i>	membrorum	<i>superiorum</i>
akuz.	membrum	<i>superius</i>	membra	<i>superiora</i>
abl.	membro	<i>superiore</i>	membris	<i>superioribus</i>

Přehled výjimek ve skloňování řeckých substantiv

	1. deklinace		3. deklinace	
nom.	systol- ē	diabēt- ēs	bas- is	
gen.	systol- ēs	diabēt- ae	bas- eos /-is	
akuz.	systol- ēn	diabēt- ēn /-am	bas- in /-im	
abl.	systol- ē	diabēt- ē /-ā	bas- ī	

- ▶ vzor *systolē*:
  - ▶ řecká substantiva 1. deklinace, která v nom. sg. končí na **-ē** a v gen. sg. na **-ēs**.
- ▶ vzor *diabētēs*:
  - ▶ řecká substantiva 1. deklinace, která v nom. sg. končí na **-ēs** a v gen. sg. na **-ae**.
- ▶ vzor *basis*
  - ▶ řecká stejnoslabičná substantiva 3. deklinace;
  - ▶ ve tvaru nom. sg. jsou typicky zakončena na **-sis**, **-xis**, **-ōsis**.
  - ▶ + latinské výjimky *febris, is, f.* (horečka), *tussis, is, f.* (kašel), *tūberculōsis, is, f.* (tuberkulóza) (U latinských slov se nepoužívají původní řecké koncovky!)

Slovotvorba

- ▶ **odvozování (derivace) slov pomocí**
  - ▶ předpon (prefixů) – připojují se před slovní základ
  - ▶ přípon (sufixů) – připojují se ke genitivnímu kmeni odvozovaného slova

prefix	slovní základ	sufix
par-	-odont-	-osis
„u, při“	„zub“	„nezánětlivé onemocnění“

- ▶ prefixy a sufixy mají **specifickou sémantickou funkci**: pozměňují, resp. korigují význam odvozovaného slova
    - ▶ foramen **infraorbitale** – otvor nacházející se pod očnicí
    - ▶ partus **praematurus** – předčasný porod
    - ▶ **peraciditas** – překyselení
-

Slovotvorba

▶ skládání (kompozice slov)

- ▶ kompozitum - slovo složené ze dvou nebo více slovních základů (komponentů)

genitivní kmen komponentu	spojovací vokál	druhý komponent
<i>nas-</i>	<i>-o-</i>	<i>labialis</i>
<i>nos-</i>	<i>-o-</i>	retní

- ▶ komponenty se spojují různým způsobem:
  - ▶ 1. pomocí spojovacího vokálu *-o-* (nejčastější typ)
    - *nas-o-labialis*
  - ▶ 2. pomocí spojovacího vokálu *-i-* (složeniny z číslovek, *-formis*, *-fer*)
    - *secund-i-gravida*
    - *pis-i-formis*
    - *bil-i-fer*
  - ▶ 3. bez spojovacího vokálu (v případech, kdy v místě spoje již samohláska je)
    - *gastr-algia*
    - *tonsill-ectomy*

